ศีล-สมาธิ

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๔
ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๓๕๖. เรื่อง อาการของสมาธิ

ถาม : ๓๕๖. เรื่อง “อาการของสมาธิ”

(ฟังผู้ปฏิบัตินะ) มีช่วงหนึ่งได้ไปเข้าคอร์สทำสมาธิประมาณ ๑๐ วัน ช่วงนั้นจิตสงบนิ่งมาก แต่ผลที่ตามมาคือมีความรู้สึกว่ากามราคะมีมากขึ้น พอจิตสงบเมื่อไหร่ อาการกำหนัดจะตามมา ตามมามากจนเห็นนิมิตเป็นภาพอวัยวะเพศผู้หญิงลอยอยู่ ไม่ว่าจะหลับตาหรือลืมตา จนสงสัยตัวเองว่าเป็นอะไรไป พอเลิกทำสมาธิเอาจิตไปอยู่กับโลกอาการกำหนัดก็หายไป

ไปสืบค้นข้อมูลเข้าใจว่าเป็นเฉพาะคนที่มีราคะจริตสูง แต่ชีวิตประจำวันของผมก็ธรรมดาไม่ได้รักสวยรักงามอะไร ไม่ได้พอใจเพศตรงข้ามมากมายอะไร ไม่ทราบว่าผลที่เกิดจากสมาธิเป็นเพราะอะไร และมีวิธีแก้ไขอย่างไร ช่วงนี้เลยไม่ค่อยได้ทำสมาธิเท่าไร เพราะกลัวอาการนี้กำเริบ และอีกอาการหนึ่งที่เป็นในช่วงที่ทำสมาธิมากๆ คือเวลาไปไหว้พระตามวัดหรือถวายสังฆทาน อยู่ดีๆ มักมีอาการสะอึกสะอื้น น้ำตาไหลออกมาโดยที่เราไม่ได้เสียใจอะไรเลย จนพระที่รับสังฆทานถามว่าเป็นอะไร ก็ตอบไม่ได้ อาการเหล่านี้เรียกว่าอะไรครับ

หลวงพ่อ : เวลาทำสมาธินะ เวลาทำสมาธิแล้ว ถ้าทำสมาธิไปจิตสงบได้ มันจะมีความร่มเย็นเป็นสุข แล้วเกิดภาพเกิดนิมิตต่างๆ ถ้านิมิตเกิดขึ้นมานี่เราวางได้ไง นิมิตที่เกิดขึ้นสภาวะแบบนี้มันเกิดนิมิตได้ จิตใต้สำนึก เวลาจิตลงสู่สมาธิของแต่ละบุคคลมันไม่เหมือนกัน

ฉะนั้นถ้าเป็นกรณีที่เป็นราคะจริต ราคะจริต เห็นไหม ดูสิทางโลก.. ขอโทษนะทางโลกเขาว่าเสือผู้หญิงๆ เขาชอบเรื่องอย่างนี้เขาก็ใช้ชีวิต ดำรงชีวิตของเขาไป แต่อย่างนี้มันเป็นเรื่องของนิสัย เป็นเรื่องของความพอใจของเขา เรื่องของความพอใจเพราะอะไร เพราะว่าเขาไม่มีจิตสำนึก เขาไม่มีศีลไง เขาไม่คิดถึงว่าลูกใครหลานใคร เขามีพ่อมีแม่ ถ้าคนมีจิตสำนึกมีศีลเรื่องนี้เขาทำไม่ได้

นี้พูดถึงนิสัยสันดานจากภายนอกมันเห็นเป็นพื้นๆ ใช่ไหม แต่เวลาจิตสงบเข้าไปแล้วเห็นอย่างนี้มันเห็นเป็นเรื่องส่วนตัว เป็นเรื่องส่วนตัวของเรานะ เวลาเราทำความสงบของใจเข้าไป เวลาเราค้นคว้าเรื่องตัวตนของเรานี่มันเป็นเรื่องส่วนตัวของเรานะ มันเป็นเรื่องระหว่างเรากับนิสัยเรา เรากับความนึกคิดของเรา เรากับจริตของเรานะ เพราะการแก้กิเลส เห็นไหม อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนต้องแก้ไขตนเท่านั้นใช่ไหม

ฉะนั้นพอลงไป พอเห็นสภาพแบบนี้ มันไปเห็นอวัยวะต่างๆ มันต้องมีของเดิมมา คำว่ามีของเดิมมาคือมันต้องมีสิ่งใดผูกพันมา ถ้าผูกพันมาเราต้องแก้ไขไง ถ้าเราแก้ไขนี่โดยปกติ โดยสามัญสำนึกของมนุษย์ โดยมารยาทสังคมเขาก็ไม่ทำกันอยู่แล้ว ด้วยกิริยามารยาทเขาต้องมีความเรียบร้อย มีความนุ่มนวลเพราะอยู่ในมารยาทของสังคม

ฉะนั้นเวลาภาวนาไป มารยาทสังคมสิ่งที่นุ่มนวล สิ่งที่ดีงามใช่ไหม ทำไมเวลาภาวนาไปแล้วมันไปเกิดกิริยาอย่างนี้ขึ้นมาล่ะ มันเป็นเรื่องของโลกๆ ใช่ไหม มันเป็นเรื่องสิ่งที่ไม่ดีงามใช่ไหม แต่ความดีงามหรือไม่ดีงาม ในเรื่องมารยาทสังคม ในเรื่องของชีวิตประจำวัน เราแก้ไขเราดัดแปลงได้ แต่ความเป็นจริงล่ะ

เวลาเรื่องของกิเลส เห็นไหม เวลาคนโกรธเราบอกว่ามารยาทสังคมเขาไม่ให้โกรธ พอเราโกรธขึ้นมาแล้วเราทำอย่างไรล่ะ เพราะอาการโกรธมันกระตุ้นหัวใจให้โกรธแล้ว มันกระตุ้นให้ความรู้สึกนึกคิดนี้โกรธแล้ว การแสดงออกมาเป็นความโกรธอันนี้มันกิริยาโดยสามัญสำนึก โดยกิริยาของปุถุชน แต่เวลาจิตมันเป็น นี่เวลาจิตมันไปเห็นเข้า จิตมันไปรับรู้เข้า จิตไปรับรู้เข้าเราก็สงสัย สงสัยว่าในเมื่อเราเองเราก็มีชีวิตประจำวันของเรา เราก็ไม่รักสวยรักงาม เราก็ไม่ได้ชอบอะไรในเพศตรงข้าม เพราะในชีวิตประจำวัน

นี่กรรมเก่า กรรมใหม่.. เวลากรรมเก่า เห็นไหม กรรมเก่าหมายถึงว่า เวลาหลวงปู่มั่นท่านสอนพระนะ เวลาพระปฏิบัติแต่ละองค์ท่านให้บริกรรมไม่เหมือนกัน อย่างเช่นส่วนใหญ่ท่านจะให้บริกรรมพุทโธ หลวงปู่อ่อนท่านพูดเองว่าหลวงปู่มั่นให้ท่านบริกรรมยาวมาก ท่านบริกรรมคำยาวๆ เลย นี่เป็นบาลีนะ ให้บริกรรมให้ยาวไว้ เพราะต้องให้มันเกาะสิ่งนั้นไว้ เพื่อมันจะได้ประโยชน์กับตัวเอง

นี่เหมือนกัน กรรมเก่า กรรมใหม่.. เวลาส่วนใหญ่แล้วโดยสามัญสำนึกโดยทั่วไปคนเรานี่คนชั้นกลางจะมีเยอะมาก คนชั้นสูงคนรวยจะมีเปอร์เซ็นต์น้อย คนชั้นกลางมีเปอร์เซ็นต์มาก คนชั้นรากหญ้าก็มีมากขึ้นไปอีก.. อันนี้ก็เหมือนกัน จิตโดยทั่วไปเห็นไหม ดูสิรากหญ้ามีเต็มประเทศไทยเลย ชนชั้นกลางเริ่มจะพัฒนาตัวเองขึ้นมา แล้วชนชั้นสูงล่ะ ชนชั้นสูงชนผู้ที่มีฐานะร่ำรวยมีอยู่ไม่กี่เปอร์เซ็นต์ของประเทศ

จิตโดยสามัญสำนึกของสังคมของโลก นี่สามัญสำนึกทั่วไปมันก็เหมือนกับคนรากหญ้าโดยทั่วๆ ไป แล้วชนชั้นกลางขึ้นมาก็ทำ อย่างพวกเรานี่มีความสนใจ แล้วชนชั้นสูงล่ะมันจะมีจำนวนกี่เปอร์เซ็นต์ นี้พูดถึงโดยทั่วไปของระดับของจิต ฉะนั้นเวลาภาวนาไป เวลาหลวงตาท่านบอกว่าจิตคึกคะนองมีอยู่ประมาณ ๕ เปอร์เซ็นต์ของสังคมโลก สังคมโลกเราภาวนาไปโดยธรรมชาติของมันจะมีกันอย่างนี้ แต่คนที่คึกคะนอง คำว่าคึกคะนองนี่มันมีคุณสมบัติพิเศษ มีคุณสมบัติพิเศษเวลาจิตสงบพั่บ! มันจะเห็นตัวเองไปนั่งอยู่บนก้อนเมฆ พอเราจิตสงบปั๊บเห็นจิตหลุดออกไปเดินจงกรมอยู่บนอากาศ

ในประวัติหลวงปู่มั่นท่านบอกเลยนะ บอกว่าเวลาจิตของคนท่านเปรียบเทียบเวลาเราอยู่บ้านเราเป็นเจ้าบ้านใช่ไหม เวลาคนมาเยี่ยมเราบอกให้ขึ้นบ้านสิ ไอ้คนๆ นั้นมันก็ขึ้นไปนั่งบนหลังคา บอกให้ลงมาสิ มันก็ลงมาอยู่ใต้ถุนเลย ท่านบอกว่าจิตของคนนะ เวลามันไม่เป็นปกตินะมันคึกคะนองของมัน เวลาภาวนา เวลามันขึ้นข้างบนนี่มันก็ขึ้นไปบนอากาศเลย เวลาลงนะ เวลาลงมันก็ลงสู่นรกอเวจีเลย มันไม่มาอยู่กับเรา

ของอย่างนี้มันมี เห็นไหม ถ้าคนไม่ภาวนา สังคมนี่หลวงตาใช้คำว่า “ครอบครัวกรรมฐาน” ครอบครัวกรรมฐาน เวลาธัมมสากัจฉา คือทุกคนไปปฏิบัติมา มันจะมีอุปสรรคของแต่ละบุคคลมา แล้วจะมาคุยกัน แล้วทุกคน เห็นไหม ดูสิเวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยเราไปหาใคร เราก็ไปหาหมอ เวลาหมอเขาจะมีประวัติคนไข้หมดเลย ในอำเภอหนึ่งในจังหวัดหนึ่งเขาจะมีคนไข้ในจังหวัดนั้น ถ้าคนไข้เข้ามาในโรงพยาบาลของเขา

ในครอบครัวกรรมฐาน เวลาเราไปหาครูบาอาจารย์เราก็จะเล่าประสบการณ์ของเราให้ครูบาอาจารย์ฟัง แล้วเวลาครูบาอาจารย์ก็เหมือนกับหมอแก้ไขอาการของเรา แล้วถ้าอาจารย์ของเราแก้ไขเราไม่ได้เขาจะส่งต่อ ส่งต่อไปหาหลวงปู่มั่น ลูกศิษย์หลวงปู่มั่นนี่มหาศาลเลย ก็ออกไปสั่งสอนออกไปเผยแผ่ใช่ไหม เวลาคนมาปฏิบัติแล้ว ถ้าอาจารย์นั้นแก้ได้ แก้ตก แก้ตกก็คือแก้ตก ถ้าแก้ไม่ตกก็ส่งต่อ ส่งต่อมาหลวงปู่มั่น ส่งต่อมาครูบาอาจารย์ที่เราเคารพศรัทธามากกว่า ส่งต่อมาครูบาอาจารย์ที่ท่านมีประสบการณ์มากกว่าก็ส่งต่อขึ้นมา

ฉะนั้นอาการอย่างนี้ อาการที่ว่าจิตลงแล้วเห็นนู้นเห็นนี่ จิตเป็นอย่างไร นี่ครูบาอาจารย์หลวงปู่มั่นท่านจะรวมศูนย์ ท่านจะรู้ของท่าน แล้วท่านจะแก้ไขของท่าน เวลาท่านเทศน์ที่หนองผือ ท่านบอกถ้าโดยปกติท่านคุมได้หมดท่านจะรู้ความรู้สึกนึกคิดของลูกศิษย์หมดเลย แต่เวลาท่านเทศน์จิตมันทำงานอยู่ ท่านถึงบอกหลวงปู่ชอบ หลวงปู่ฝั้น เวลาท่านไปเยี่ยมกัน บอกว่า

“ช่วยจับขโมยให้ผมทีนะ เวลาผมเทศน์ช่วยจับขโมยให้ผมที”

ก็ช่วยนั่งฟังเทศน์ด้วย แล้วกำหนดจิตดูจิตของหมู่คณะไง แล้วจิตคนอื่นพอเวลามันคิดนอกเรื่อง อะแฮ่ม!! ไอ้คนคิดสะดุ้งเลยนะ นี่เวลาครูบาอาจารย์ของเราเข้มข้น ครูบาอาจารย์ของเรามีคุณสมบัติครบพร้อม เป็นผู้ที่ฝึกสอนเรา เขาจะรู้ได้แก้ไขเราได้

ฉะนั้นในครอบครัวกรรมฐาน ในครอบครัวของพระป่า ในครอบครัวของครูบาอาจารย์เรา มันมีครูบาอาจารย์ที่เป็นที่เคารพบูชา แล้วสอนเราได้จริงเราถึงเคารพกัน ที่ลงใจๆ นี่ลงด้วยคุณธรรมอันนี้ ลงคุณธรรมของท่านที่ท่านรู้เรื่องของเราหมดเลย ท่านแก้ไขเราได้ด้วย ท่านสั่งสอนเราด้วย ท่านชักนำเราได้ด้วย เราเคารพครูบาอาจารย์กันเราเคารพกันตรงนี้

ฉะนั้นสิ่งที่ภาวนามา เห็นไหม นี่อยู่ที่คำถามไง คำถามบอกเวลาจิตมันลงไปแล้วเราก็ไม่เป็นอย่างนี้ เราก็ไม่ใช่คนรักสวยรักงาม เราก็ไม่ได้พอใจเพศตรงข้ามโดยความเข้มข้น ไม่มี.. ไม่มีอะไรเลยแต่ทำไมมันเป็นแบบนี้ล่ะ?

มันเป็นแบบนี้ก็ต้องแก้แบบนี้ พอมันเป็นแบบนี้ปั๊บ เลิก! ไม่ภาวนา เห็นไหม มันก็จบไง พอเป็นอย่างนี้ โอ๋ย.. อาการอย่างนี้มันเป็นสิ่งที่ไม่ดีงาม พอปฏิบัติแล้วไปเจอสิ่ง

นี้ก็เลยเลิกเลย มันก็เหมือนเราไม่พอใจชีวิตเราแล้วทำอย่างไรต่อไป เราจะเลิกชีวิตเราเลยเหรอ ชีวิตนี้เราเลิกไม่ได้เพราะชีวิตนี้เป็นชีวิตของเรา เราต้องอยู่กับชีวิตนี้ไป แต่เราจะดัดแปลงอย่างไร แก้ไขอย่างไร จะให้ชีวิตนี้ดำเนินต่อไปได้อย่างไร

เรื่องการภาวนามันเป็นสมบัติของเรานะ มันเป็นคุณงามความดีของเรา ถ้ามันเป็นคุณงามความดีของเรานี่เราต้องแก้ไข ฉะนั้นสิ่งที่เวลาจิตมันสงบแล้วพอเจอนิมิต เห็นไหม เจอนิมิตเราแก้ไขสิ เราพยายามพุทโธ พุทโธให้ชัดๆ แล้วเราบอกว่านิมิตนี้เราไม่เอา หรือเราเปลี่ยนแปลงนิมิต ถ้ามันมีสตินะ ถ้ามันเจออวัยวะเพศอย่างนั้นให้มันแปรสภาพเลย แปรสภาพมันก็กลายเป็นของเน่าๆ

ฉะนั้นสิ่งที่อารมณ์อย่างนี้จะมาเทียบกับช่วงล่าง ช่วงล่างช่วงที่ว่า “มีอาการอีกอาการหนึ่งช่วงที่ทำสมาธิมากๆ เวลาไปไหว้พระตามวัด หรือถวายสังฆทาน อยู่ดีๆ ก็มีอาการสะอึกสะอื้น น้ำตาไหลออกมา”

เวลาเห็นนิมิตมันก็เห็นเป็นอย่างหนึ่ง แต่เวลาอารมณ์ที่มันสะเทือนใจ เวลาถวายสังฆทาน เวลาทำอะไรกระทบกระเทือนหัวใจน้ำตาไหลพรากๆ เลย ทำไมมันไม่พอดีล่ะ.. โลกเขานี่ กิริยามารยาทสิ่งใดเขาจะเก็บของเขาไว้ ดีหรือชั่วเขาจะเก็บไว้ในใจ แล้วเวลาเขาพูดออกมา เห็นไหม เขาพูดออกมาด้วยมารยาทสังคม ฉะนั้นกิริยาที่แสดงออกสิ่งใดที่มันไม่ดีเราก็ไม่อยากแสดงออก ทีนี้ไม่แสดงออกแล้วทำไมมันเป็นล่ะ

สิ่งที่เป็นเราจะแก้ไขอย่างไร.. เราจะแก้ไขอย่างไร เราก็ตั้งสติของเราแก้ไขของเรา เราต้องแก้ไขของเราให้จิตของเราผ่านพ้นอย่างนี้ไป เวลาคนที่ประพฤติปฏิบัติที่ว่าแผ่นเสียงตกร่องๆ คือมันไปซับสิ่งใดแล้วมันก็ยึดมั่นถือมั่นสิ่งนั้น

อันนี้ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าเป็นกามราคะเราไปเห็นแล้วเราก็ยึดของเรา เราจะแก้ไขของเรา นิมิต! ปฏิเสธก่อนนั่งเลยว่านิมิตนี้ไม่เอา เราต้องการความสงบ แล้วถ้าเกิดขึ้นมาเราค่อยๆ ให้มันสงบลง พุทโธไว้ ถ้ามันเห็นนิมิตเราปฏิเสธ ปฏิเสธ หรือว่าเราทำให้จิตเราออกมาจากนิมิตก็ได้ ถ้าเราทำสมาธิเป็นนะเราแก้ไขเรื่องสิ่งนี้ได้

พูดถึงนี่คุณสมบัติของจิต มันเทียบได้กับข้อล่างข้อสุดท้ายว่าเวลาอยู่ดีๆ เวลามันทำคุณงามความดีแล้วมันสะเทือนใจจนน้ำตาไหลนะ คือว่ามันสุดโต่งไง มันสุดโต่งอย่างนี้มันก็เป็นสุดโต่งเพราะเป็นจริตนิสัย เป็นพันธุกรรมทางจิตเป็นสิ่งที่สร้างมา สิ่งที่สร้าง

มาเราก็ต้องแก้ไขของเรา เราจะบอกว่าธรรมะ เห็นไหม ศีล สมาธิ ปัญญา มันเป็นเรื่องการดำเนินการเป็นขั้นตอนไปอย่างนั้น เราต้องเป็นอย่างนั้นสิ นี่มีศีล มีสมาธิ เรามีปัญญามันต้องไม่มีอุปสรรคสิ ทำไมมีอุปสรรคล่ะ

อุปสรรคนี้เพราะการสร้างมา อุปสรรคนี้เป็นเรื่องเวรเรื่องกรรม แต่โดยข้อเท็จจริง โดยสัจธรรม.. ใช่! ศีล สมาธิแล้วเกิดปัญญา เกิดปัญญาไป ทีนี้พอเราปฏิบัติแล้วศีล สมาธิ ปัญญามันก็เหมือนกับเราเรียนจบมาเขาบอกว่าทำธุรกิจอย่างนี้แล้วจะรวย แล้วรวยกี่คนล่ะ ทำธุรกิจนี้แล้วทุกคนจะรวยหมดเลย แล้วมันมีรวยกี่คน นี้ก็เหมือนกัน ศีล สมาธิ ปัญญา แต่เวลาเรามีอุปสรรคนี้มันเป็นเรื่องเวรเรื่องกรรมส่วนบุคคล เราต้องแก้ไขแล้วทำของเราไป

เขาบอกว่าอาการอย่างนี้เรียกว่าอะไรครับ.. อาการต่างๆ ที่เกิดขึ้น อย่างที่เป็นเวลาจิตทำสมาธิแล้วลงนี่นะมันต้องค่อยแก้ไป ค่อยแก้ไป ทีนี้ว่าพอเจออาการอย่างนี้ปั๊บทุกคนไม่สู้ หรือว่าสิ่งนี้เป็นอุปสรรคกับเรา เราทิ้งเราปล่อยวางแล้วมันก็จะไม่ได้ประโยชน์กับเรามากนัก แล้วถ้าทำต่อไปนะ ทำจริงได้จริง ทำไม่จริงมันก็ได้ไม่จริง

นี้พูดถึงอาการของสมาธิ แล้วนี่ทำ ๑๐ วันแล้วจะบอกว่า.. พระเราหรือผู้ที่ปฏิบัติจะเจอประสบการณ์อย่างนี้ จะเจออะไรที่แบบว่าคาดไม่ถึง คาดไม่ได้ คำว่าคาดไม่ถึงแล้วคาดไม่ได้นี่ เห็นไหม ที่เราบอกว่าเป็นความจริงๆ เพราะสิ่งที่คาดได้คือสัญญานะ เราคาดหมายไว้เลยว่าจิตเราจะเป็นอย่างนั้น เราจะลงอย่างนั้น มันเป็นสัญญาหมดแหละ แต่ถ้าเป็นความจริงนะมันเป็นปัจจุบัน

ปัจจุบันคือปัจจุบันขณะนั้น แม้แต่เรายังรู้ไม่ได้เลย เรายังไม่รู้เลยว่ามันจะเจอสิ่งใด แต่พอเจอแล้วนะสติพร้อมนี่มันไปตามนั้น นั่นล่ะเป็นความจริง ความจริงมันไม่มีการคาดหมาย แต่ถ้าการคาดหมาย การที่เรารับรู้ไว้นั่นเป็นสัญญาทั้งนั้น.. จบแค่นี้เนาะ

ถาม : ๓๕๗. เรื่อง “ขอสอบถามเรื่องสมาธิแบบฤาษี”

หลวงพ่อ : คนเรานี่ดีอยู่แล้วนะแต่อยากลองของไง

ถาม : กราบนมัสการหลวงพ่อครับ ครั้งนี้น่าจะเป็นสิบกว่าครั้งแล้ว (นี่เขาถามมาบ่อย) ที่ผมได้ถามคำถามหลวงพ่อ หลวงพ่อทำให้ผมมีกำลังใจปฏิบัติต่อเนื่อง แม้จะลุ่มๆ

ดอนๆ ทำน้อยบ้างมากบ้างแต่ไม่ขาดช่วงเลยสักวัน จากการที่ติดอารมณ์เบื่อในช่วงปฏิบัติมานานเป็นปี ก็ได้ข้อสะกิดใจจากหลวงพ่อทางเว็บ ทำให้ผมรู้สึกว่าการเรียนรู้ฝึกฝนยังต้องไม่จบตราบที่กิเลสยังมี และยังต้องเอาพระพุทธเจ้าและครูบาอาจารย์ที่ท่านลำบากลำบนผ่านมา เป็นกำลังใจให้ตัวเอง

กี่ครั้งๆ ที่โหลดฟังธรรมหลวงพ่อ ก็รู้สึกตื่นเต้นและยินดีทุกครั้งครับ ชีวิตของผมค่อนข้างแปลกสักหน่อย เพราะมีโอกาสเรียนรู้หลายสายปฏิบัติ แต่ผมก็พยายามทำสิ่งที่ดีและเข้ากับตัวเองมาใช้เสมอ ล่าสุดปัจจุบันผมได้ฝึกฝนกับสายปฏิบัติของฤาษีจากอินเดีย สายที่โด่งดังมากในยุโรปและอเมริกา แต่ผมขออนุญาตสงวนชื่อนะครับ โดยข้อกำหนดแล้วเขาไม่ให้บอกอะไรใคร แต่ผมถือว่าผมถามหลวงพ่อ เพราะผมถือว่าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งสูงสุดครับ

การที่ผมได้เข้าไปฝึกฝนไม่ได้เป็นความตั้งใจแต่แรก แต่เป็นเรื่องของงานที่เข้าไปเกี่ยวข้อง ผมได้เรียนรู้อะไรหลายๆ อย่าง รวมทั้งวิธีปฏิบัติของสายนี้ครับ วิธีการฝึกก็ใช้คำบริกรรมที่ไม่รู้ความหมาย น่าจะเป็นภาษาสันสกฤตหรือไม่ผมไม่แน่ใจ

แรกๆ ก็ให้บริกรรมเป็นจากปาก จากนั้นให้ค่อยๆ ลดเสียงจนเป็นเสียงกระซิบ จากเสียงกระซิบก็ให้บริกรรมในใจ จากนั้นก็ให้กำหนดจิตทำเสียงในใจเหมือนให้เบาลงเรื่อยๆ สักพักหนึ่งจิตจะถูกดูดลงไปในระหว่างช่องว่างของคำบริกรรม จิตสงบได้ค่อนข้างเร็วกว่าวิธีอื่นๆ ที่เคยทำมาครับ ไม่กี่วินาทีก็รู้สึกลมหายใจแผ่วลงแล้ว จึงอยากทราบว่า

๑. การทำความสงบด้วยวิธีนี้ ถ้าได้ความสงบของใจที่ความรู้สึกใกล้เคียงกัน แต่ถ้าบริกรรมพุทโธ จิตก็จะระลึกถึงพระพุทธเจ้า ซึ่งน่าจะมีข้อแตกต่างกับบริกรรมที่เราไม่รู้ความหมายอะไร ผมสงสัยว่าผลลัพธ์ระยะยาวจะต่างจากที่บริกรรมพุทโธหรือไม่อย่างไรครับ

๒. ความสงบที่ได้จากวิธีนี้รู้สึกว่าจะลงไม่ลึก แต่เหมือนกับลงไปแป๊บเดียวแล้วดีดกลับออกมา วนเข้าออกหลายรอบครับ แต่ตอนที่ลงไม่ลึก ความคิดต่างๆ เหมือนถูกดูดลงไปด้วย ต่างจากที่เคยฝึกอานาปานสติ ตอนลมหายใจชัดๆ คือความรู้สึกสงบสบายเบาๆ ต่อเนื่องช่วงระยะหนึ่งๆ แต่ก็ยังมีความคิดขึ้นมาแทรกอยู่บ้าง การที่ผมมีความที่

ผมรู้สึกว่าต่างนั้น เป็นเพราะภาวะจิตสงบมีหลายชั้น หลายแบบตามนั้นจริงๆ หรือเป็นเพราะผมนึกเอาเองครับ

หลวงพ่อ : เราพูดถึงสมาธิ เห็นไหม นี้เขาถามเรื่องสมาธิโดยฤาษีเลย สมาธิแบบฤาษี เขาก็รู้อยู่ว่าแบบฤาษี ถ้าสมาธิแบบฤาษี ของอย่างนี้นะถ้าพูดถึงเป็นโลกหรือว่ามันเป็นหน้าที่การงานจะต้องเข้าไปประสบ อันนี้ก็เป็นเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าเป็นการปฏิบัติแบบเราที่มันไม่มีหน้าที่การงานเข้าไปเกี่ยวข้อง เรามองเรื่องอย่างนี้เป็นเรื่องไร้สาระมาก เรามองสมาธิอย่างนี้เป็นเรื่องไร้สาระเลยนะ เป็นเรื่องไร้สาระเพราะอะไร เพราะมันไม่เข้าอยู่ในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มันไม่เข้าอยู่ในหลักของศาสนา ไม่เข้าอยู่ในหลักของศาสนาเลย

เพราะอะไรรู้ไหม เพราะเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเริ่มต้นเป็นเจ้าชายสิทธัตถะก็ไปศึกษากับพวกนี้หมดแล้ว ในเรื่องของสมาธินี่นะ ในเรื่องของฌานนี่นะ สูงสุดของมันคือสมาบัติ ๘ สมาบัติ ๘ นี้สูงสุดแล้ว เพราะใครได้สมาบัติ ๘ เห็นไหม ได้อภิญญา ๖ หูทิพย์ ตาทิพย์ได้หมดเลย เทวทัตได้สมาบัติ เทวทัตแปลงกายเป็นงูไปพันหัวพระเจ้าอชาตศัตรู ทำได้ทั้งนั้นแหละ

ทำได้อย่างนั้นแล้วนี่พระพุทธเจ้าฝึกมาหมดแล้ว แล้วมันก็มีมาแล้ว แล้วในปัจจุบันนี้วิทยาศาสตร์มันเจริญใช่ไหม นี่เขาบอกเลยฤาษีนี้เป็นที่มีชื่อเสียงมากในยุโรปในอเมริกา เราก็ดูข่าวอยู่ ฤาษีชีไพรไปสอนอเมริกาขี่โรสรอยด์นะ เวลาอบรมนี่เขาคิดค่าชั่วโมงนะ

เรายังเห็นนะ เราเห็นอยู่ใช่ไหมตอนที่เขาจัดงานฉลองกรุงอะไรต่ออะไร ที่เขาเอาฤาษีมาที่วัดมหาธาตุ โอ๋ย.. คนไปไหว้กันเยอะมาก โอ้โฮ.. เราสลดใจนะ คนไปไหว้ฤาษีนะมันก็เท่ากับคนไปกราบต้นกล้วยที่หน่อมันแทงกลางต้นนั่นล่ะ เวลาเจอต้นกล้วย เวลาเจอพืชแปลกๆ ไปกราบกัน ก็บอกว่าพวกนี้งมงาย เวลาไปไหว้ฤาษีนี่เอ็งงมงายหรือเปล่า

ฤาษีก็เป็นมนุษย์ ก็เป็นคนเหมือนเรา แต่ถ้าเขามีคุณธรรม มีคุณงามความดีของเขา แต่เรื่องอย่างนี้พระพุทธเจ้าปฏิเสธมาแล้วไง อาฬารดาบสพระพุทธเจ้าก็ได้สมาบัติ ๘ พระพุทธเจ้าก็ปฏิเสธมาหมด ทีนี้เพียงแต่ว่าโลก เห็นไหม เพราะว่าเขาไม่ได้นับถือพุทธ

ศาสนา เขาก็อยากจะมีความร่มเย็นเป็นสุข ฉะนั้นพอมีความร่มเย็นเป็นสุขเขาก็หาวิธีการจะร่มเย็นเป็นสุข เขาคิดว่าจิตสงบ ทำสมาธิคือความร่มเย็นเป็นสุข

ฉะนั้นพอมาพุทธศาสนา พุทธศาสนานี่นะเวลาทำศีล เริ่มต้นตั้งแต่มีศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีศีล เห็นไหม ศีลต่างหากล่ะ ตัวศีลนี้ตัวสำคัญมาก เพราะเรามีศีล เวลามีศีล ปั๊บ ดูสิอย่างเรานี่นะถ้าถือศีลใช่ไหมเราก็เก๊กหมดเลย อู้ฮู.. เกร็งมาก ทำสมาธิก็ลำบาก แต่ถ้าไม่ทำอะไรเลยนะนอนตามสบายเลย อยู่เฉยๆ จิตมันลงได้นะ วูบ! หายไปเลย

เออ.. คนเราไม่ต้องถือศีล อยู่ปกติทำไมทำสมาธิได้ง่ายล่ะ โอ้โฮ.. พอถือศีลแล้วนี่สมาธิลงยากน่าดูเลย โอ๋ย.. จะทำสมาธิทีหนึ่งก็ลำบากลำบนไปหมดเลย เพราะว่ามันเกร็งไปหมดไง แต่ถ้าอยู่กันสบายๆ ไม่ต้องทำอะไรเลยนะ นึกไปนึกมาวูบไปเลย

เพราะมันไม่มีศีล เวลาไม่มีศีลใช่ไหม ถ้าจิตมันเป็นสมาธิได้ไหม.. ได้ แล้วมันจะตั้งตัวทรงตัวได้ไหม การตั้งตัวทรงตัว เห็นไหม ดูอย่างพวกหมอดู หมอดูนี่นั่งหลับตา ๕ นาทีทายใหญ่เลยนะ อู้ฮู.. คนก็บอกว่าแม่นน่าดูเลยนะ เราเคยเจอเขาจะมาทายเรานะ เราบอกไม่ให้ทาย เพราะเราอยู่ที่วัดใช่ไหม นี่พวกหมอดูเขามาก็ดู อู้ฮู.. พระดูกันใหญ่เลย โอ้โฮ.. แม่น! แม่น! นะ แล้วเขาดูทั่ววัดใช่ไหมเหลือแต่เราไม่ได้ดู เขาก็อยากมาดูเราใช่ไหม เขาบอกว่าต้องดูเรา

นี้เราพรรษาแรกนะ เราบอกว่าไม่ให้ดู หมอดูก็สงสัย อ้าว.. ทำไมไม่ให้ดูล่ะ ดูแม่นๆ นะ เราบอกว่า “มันเป็นไปไม่ได้หรอก เรานั่งสมาธิทั้งคืนๆ ยังไม่ลงเลย มึงนั่งสมาธิ ๕ นาทีแล้วก็เที่ยวทายคนนู้นคนนี้ เวลาทายไปนี่มันก็โม้ไปแล้ว พอโม้ไปจิตมันก็ส่งออกแล้ว แล้วก็กลับมาหลับตา ๕ นาทีก็ทายอีก มันเป็นไปไม่ได้หรอก ที่เป็นสมาธินี่กูไม่เชื่อ! เป็นไปไม่ได้!”

เขามองหน้าเลยเนาะ เออ.. จริง หมอดูนะ! เพราะเขาทำจนเคยชินใช่ไหม เพราะว่ามันเป็นวิชาชีพเขา เขามีความชำนาญใช่ไหม แต่เขาก็นั่งทำหลับตาสัก ๕ นาที ดูให้มันขลัง นี่เขาบอกทำจิตเป็นสมาธินะ แล้วก็ทายนะ โอ้โฮ.. แม่น แม่นนะ เราก็เชื่อกันไป แล้วเป็นสมาธิจริงหรือเปล่า ไม่จริงหรอก แต่ที่เขาทายนี่เขาทายด้วยวิชาชีพของเขา หมอดูทั่วไปเขาไม่นั่งสมาธิก็เยอะแยะไป ทีนี้เอาสมาธิแค่มาอ้าง.. นี้เราบอกว่าเรานั่งทั้งคืนเลย เราภาวนาทั้งวันทั้งคืนเลย จิตกว่าจะลงแต่ละครั้งมันแสนยาก แล้วเอ็งนั่ง ๕ นาทีจะเป็นสมาธิ กูไม่เชื่อหรอก เขาก็บอกเขาก็ยอมรับ

นี่ถ้าเรามีจุดยืนของเรา ถ้าเรามีประสบการณ์ของเรา เห็นไหม ฉะนั้นเวลาที่บอกว่าเขามีชื่อเสียงมากในทางยุโรปในทางอเมริกา คนปุถุชน คนที่เขาอิ่มหนำสำราญในทางวัตถุ เขาเดือดร้อนนักเขาไม่มีทางออก แล้วมีคนไปเสนอแนวทางในการให้พักใจได้ ทุกคนมันก็ตื่นเต้น แค่นั้นเอง! พอมันตื่นเต้นขึ้นมา แล้วพอเวลาภาวนากัน เขาสอนกันเขาก็สอนการทำความสงบของใจก็ทำแค่นั้น มันไม่ก้าวหน้าไปกว่านั้น พอใจสงบปั๊บเขาก็เอาจิตนี่นะ อู๋ย.. หักเหล็กนะ งอเหล็กนะ อู้ฮู.. ตื่นเต้นกันเข้าไปใหญ่ เราว่าไอ้พวกนี้มันจะบ้า

แต่มันน่าเสียใจ มันน่าเสียใจที่ว่าเขาถามพระเราแล้วพระเราตอบไม่ได้ไง ถ้าพระปฏิบัติเรานี่นะรู้จักศีล รู้จักสมาธิ รู้จักปัญญานี่เราจะตอบเขาได้ ถ้าเราตอบเขาได้นะ เวลาเขาถามเรื่องสมาธิ ตอบเขาเรื่องสมาธินะ นี่สมาธิทำอย่างไร สมาธิมีคุณสมบัติอย่างไร อันนี้ต่างหากมันถึงจะเป็นประโยชน์ แต่พระเราเวลาตอบเรื่องสมาธิก็ตอบสมาธิไม่เป็นนะ คนทำสมาธิไม่เป็นตอบไม่ได้ พอตอบไม่ได้ก็เข้าไปอยู่ในพระไตรปิฎก เอาแต่ทางตำรามาสอนกัน พอสอนไปนี่มันเข้าไม่ได้เขาก็ไม่เชื่อถือ แต่ถ้าเราบอกเขาเรื่องสมาธิได้นะ ศีล สมาธิ ปัญญา

เราจะบอกว่าถ้าเป็นศีล สมาธิ ปัญญา.. ศีล สมาธินี่มันมีศีล พอมีศีล คำว่าศีลนะ ปาณาติปาตา การทำชีวิตให้ตกร่วงใช่ไหม คือการฆ่าสัตว์นี่ขาดจากศีลเรื่องการฆ่าสัตว์ การทำลายชีวิตให้ตกร่วง แต่ในการประพฤติปฏิบัตินะ ปาณาติปาตาแม้แต่คิด คิดจะทำร้ายเขา แม้แต่คิดว่าเราไม่พอใจใคร สิ่งนี้มันก็ทำให้เศร้าหมองแล้ว ถ้ามันทำให้เศร้าหมอง เห็นไหม ปาณาติปาตา อทินนา อทินนาทานาไม่ลักไม่ขโมย ไอ้นี่ขโมยไหม ใจนี่ขโมยทุกทีเลย อยากได้นู้นอยากได้นี่ ไม่ได้ขโมยวัตถุแต่ใจมันคิดไง

ถ้ามันมีศีลใช่ไหม ศีลมันรักษาใจตั้งแต่ตรงนี้ ถ้าศีลมันรักษาใจตั้งแต่ตรงนี้นะ ศีล สมาธิ ถ้าเกิดสมาธินี่มันจะเกิดสัมมาสมาธิ เกิดสัมมาสมาธิแบบศีล สมาธิ ปัญญา แต่ถ้ามันไม่มีศีลใช่ไหม เวลาทำสมาธิ นี่ที่เขาบอกว่าทำสมาธิแบบฤาษี เห็นไหม ใช้คำบริกรรมแล้วมันจะวูบลงดิ่งลง เวลาเราตกจากที่สูงนะมันก็วูบ นี้เราวูบเพราะเราตกจากที่สูง เรายกภาพให้เห็นชัดเจนเลย

เวลาตกจากที่สูงเราวูบไหม เราก็วูบ ทีนี้เวลาเรากำหนดสิ่งใด จิตถ้ามันมีอาการของมันมันก็วูบ ถ้ามันวูบอย่างนั้น พอมันวูบแล้วมันโดนดูดเข้าไป โดนดูดเข้าไปใน

อะไร เราจะให้เห็นว่ามิจฉาสมาธินี่มันทำอะไรไม่ได้ เราเข้าไปอยู่ในที่มืด เราเข้าไปอยู่ในห้องอับในที่มืดนี่เราทำงานได้ไหม แต่เราอยู่ในที่โล่งแจ้ง เรามีสติปัญญานี่เรารู้เราเห็นของเราหมดใช่ไหม สิ่งใดจะเกิดขึ้นเราบริหารจัดการได้ไหม

สัมมาสมาธิกับมิจฉาสมาธิไง ถ้ามิจฉาสมาธินี่วูบมืดหายไปหมดเลย ดำไปหมดเลย แล้วทำอะไรสิ่งใดไม่ได้เลยนี่เป็นสมาธิไหม เป็น! แต่เป็นมิจฉาไง แต่ถ้าเป็นสัมมาสมาธิล่ะ ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าสมาธิเห็นไหม นี่ข้อที่ ๒

ถาม : เวลาทำอานาปานสติลมชัดๆ มีความรู้สึกสบาย เบาต่อเนื่องช่วงหนึ่ง แล้วมีความคิด.. แล้วยังมีความคิดขึ้นมาแทรกอยู่บ้าง

หลวงพ่อ : นี่ถ้ามีความคิดขึ้นมาแทรกเพราะอะไร เพราะศีล สมาธิ ปัญญา ถ้ามีสมาธินะ มีสมาธิแล้วเกิดปัญญาขึ้นมา เห็นไหม มันจะเข้าหลักนี้ที่ว่าศีล สมาธิ ปัญญา คือเข้ามรรคไง เข้ามรรค ๘ การดำเนินงานของจิตที่จะไปชำระกิเลสไง แต่ถ้าเป็นมิจฉาสมาธิทำสมาธิมาทำไม.. ทำสมาธิทำไม ทำสมาธิมาอวดกันว่ากูทำสมาธิได้ไง ทำสมาธิได้แล้วทำอย่างไรต่อไป สมาธิก็เอาไปหักเหล็กไง เอาไปงอช้อนส้อมไง เอาไปยกเหล็กให้ดูไง เอาไปยกคน

หลวงปู่ลีวัดอโศฯ ก็ทำได้ เพราะเราอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะ หลวงปู่เจี๊ยะบอกว่าอยู่กับหลวงปู่ลีนี่นะ หลวงปู่ลีวัดอโศฯ ท่านเป็นพระที่หลวงปู่มั่นยกย่อง เพราะหลวงปู่มั่นยกย่องว่า ท่านลีคือหลวงปู่ลีท่านอยู่ภาคกลาง ท่านอยู่วัดอโศฯ อยู่เมืองจันท์ ฉะนั้นเวลาไปกราบหลวงปู่มั่น หลวงปู่มั่นให้หลวงตาไปจัดที่ให้พักอยู่ในป่าเลย บอกให้พักบ้างให้เขาอยู่ในที่วิเวก เห็นไหม เพราะหลวงปู่มั่นเห็นว่าหลวงปู่ลีท่านจะเผยแผ่ธรรมะเป็นอีกช่องทางหนึ่ง

ฉะนั้นหลวงปู่เจี๊ยะท่านเล่าว่า หลวงปู่ลีพูดกับหลวงปู่เจี๊ยะ “เจี๊ยะเอ้ย.. ในเมื่อฤาษีชีไพรเขายังสามารถทำได้” เพ่งกสิณไฟ กสิณลม เห็นไหม กสิณไฟที่หลวงปู่ลีเพ่งกับสมเด็จเวลาเพ่งให้เป็นไข้ นี่หลวงปู่ลีท่านบอกว่า “แม้แต่ฤาษีชีไพรยังทำได้ เราเป็นพระเราเป็นผู้ปฏิบัติทำไมจะทำไม่ได้” หลวงปู่ลีท่านฝึกหมดเลย แล้วท่านเอามาใช้เป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์ในการบังคับ เป็นประโยชน์ในการให้คนเข้ามาสู่ศาสนาเพราะว่ามันเป็นสิ่งที่ล่อไง สินค้ามีอะไรให้เชิญชวนเข้ามาในร้านของเรา

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งนี้เชิญชวนให้เข้ามาสนใจในพุทธศาสนา แต่พุทธศาสนามันลึกซึ้ง! ลึกซึ้งกว่านั้น ถึงต้องมีสิ่งนี้เป็นสิ่งเชิญชวน หลวงปู่เจี๊ยะท่านเล่าเลยว่าหลวงปู่ลีท่านไปอินเดียแล้วไปเจอพวกฤาษีชีไพรทำ ท่านก็ไปฝึกกับเขา แล้วท่านมาทำที่หลวงตาท่านเล่าว่า เวลาหลวงปู่ลีท่านยกหลวงพ่อเฟื่อง ยกหลวงพ่อเฟื่องขึ้นเลยให้ลอยขึ้นไงอ้าว.. เฟื่องลอย! เฟื่องลอย!

มนุษย์นี่นะ อำนาจจิตพอเขาเพ่งจิตแล้วให้ยกคนนี่ลอยได้หมดเลย แล้วนี่มันเป็นมรรคหรือเปล่า แต่นี้ที่หลวงปู่ลีท่านทำได้ ท่านก็ทำของท่านได้ แต่เวลาถ้าเป็นศีล สมาธิ ปัญญา.. อย่างพวกเราถ้าเราไม่มีกำลัง จิตใจเราไม่มีความมั่นคง เราไปทำอย่างนี้อยู่ แล้วเมื่อไหร่เราจะได้ประพฤติปฏิบัติต่อไปล่ะ แต่ถ้าเราเป็นชาวพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทดสอบมาหมดแล้ว แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทำอาหารสำเร็จรูปให้เราได้กินแล้ว ถ้าเราทำตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราจะได้ประโยชน์เต็มที่เลย

แต่นี้พอเราทำของเราไม่ได้ใช่ไหม นี่พอเขามีสมาธิทำได้ง่าย สมาธิทำได้สะดวกสมาธิอะไรที่เขาเสนอมาเราก็ไปเชื่อเขา แต่กรณีอย่างนี้นะเราถึงบอกว่าเราเห็นว่าเป็นเรื่องไร้สาระเลย พวกอย่างนี้เป็นเรื่องไร้สาระ แต่เพราะพวกเราไม่มีจุดยืน เราถึงว่าเห็นเขาทำสมาธิได้ง่าย.. สมาธิมันมีมิจฉา แต่ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ เห็นไหม

สัมมาสมาธิ นี่ข้อที่ ๒ เขาบอกว่า “กำหนดอานาปานสติลมชัดๆ มีความรู้สึก มีความสบาย เป็นช่วงต่อเนื่องระยะกันไป” นี่พอจิตสงบแล้ว พอเวลามันคลายตัวออกมานะ อัปปนาสมาธิเข้าไปสู่ความสงบที่ลึกซึ้ง เวลาคลายออกมานี่อุปจาระมันออกรู้ไงออกรู้ในอะไร ออกรู้ในความคิดไง.. จิต อาการของจิต จิตก็คือขันธ์ พอจับอาการของจิตได้มันใช้วิปัสสนาได้ วิปัสสนานี่ปัญญามันเกิด ถ้าปัญญามันเกิดมันก็เข้ามรรค

พุทธศาสนาเรานี้ประเสริฐมาก แต่มันไม่มีใครอธิบายให้คนอื่นฟังได้ไง ว่ามิจฉาสมาธิฤาษีชีไพร กับสัมมาสมาธิแตกต่างกันอย่างใด แล้วเวลาที่ว่าเป็นฌาน เขาว่าเป็นฌานๆ พระพุทธเจ้าไม่เคยบอกว่าศีล ฌาน ปัญญา ไม่เคยพูดเลย ศีล ฌาน ปัญญา ทั้งๆ ที่พระพุทธเจ้าไปปฏิบัติฌานสมาบัติได้กับอาฬารดาบสแล้ว ศีล ฌาน ปัญญา พระพุทธเจ้าไม่เคยพูด พระพุทธเจ้าบอกศีล สมาธิ ปัญญา แล้วสมาธิกับฌานแตกต่างกันอย่างใด

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปศึกษากับอาฬารดาบสก็ได้สมาบัติ ๘ ก็ได้ฌาน ๘ รูปฌาน อรูปฌาน พระพุทธเจ้าได้หมดแล้ว แล้วเวลาสังโยชน์เบื้องบน เห็นไหม รูปราคะ อรูปราคะ มานะ กุกกุจจะ อวิชชา

รูปราคะ อรูปราคะ นี่มันเป็นสังโยชน์ มันเป็นเรื่องของหัวใจ เรื่องของหัวใจนี่เดี๋ยวก็ขุ่นมัว เดี๋ยวก็ผ่องใส ความผูกฝังของใจมันมีเรื่องอย่างนี้อยู่แล้ว มันเป็นสังโยชน์ผูกมัดใจอยู่แล้ว ใจเรามันมีของมันอยู่แล้ว รูปราคะ อรูปราคะ มานะ กุกกุจจะ อวิชชา สังโยชน์เบื้องบน จิตใต้สำนึกมันมีของมันอยู่แล้ว ฉะนั้นพระพุทธเจ้าถึงปฏิเสธไง พระพุทธเจ้าปฏิเสธเรื่องนี้หมด แล้วพระพุทธเจ้าเวลาทำขึ้นมา เวลาชำระกิเลส รูปราคะ อรูปราคะ! รูปฌาน อรูปฌาน!

รูปราคะ อรูปราคะมันมีของมันอยู่ เพราะจิตของเรามันว่างได้ มันขุ่นมัวได้ด้วยความละเอียดนะ ด้วยจิตใต้สำนึกนะ แต่อันนี้มันโดยกิเลส โดยสามัญสำนึกเรามันปิดบังส่วนนี้ไว้หมด เราเลยไม่รู้สิ่งใดเลย ฉะนั้นเวลาเข้าไปแล้วเราจะต้องไปแก้ไขกันข้างบนนั้นอีก รูปราคะ อรูปราคะ

ฉะนั้นเวลาพระพุทธเจ้าศึกษากับอาฬารดาบสมา สมาบัติ ๘ ได้มาหมด แล้วทำได้หมดแล้ว แต่เวลาพระพุทธเจ้าวางมรรคญาณ นี่สิ่งที่เป็นมรรคญาณที่พระพุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม ทำไมศีล สมาธิ ปัญญา.. มรรค ๘ ! ศีล สมาธิ ปัญญาคือมรรค ๘ มรรค ๘ นี่ไปแยกแล้วคือศีล สมาธิ ปัญญา ทีนี้สมาธิชอบ งานชอบ เพียรชอบ ถ้ามันไม่ชอบเข้ามันก็จะถลำลึกเข้าไปสู่โลก ถลำลึกเข้าไปสู่ฌานโลกีย์

ฌานโลกีย์ เห็นไหม มีสมาบัติ ๘ ทำฌานโลกีย์ได้ แต่ฌานโลกีย์ โลกียปัญญามันไม่เข้าโลกุตตรปัญญาเลย นี่สิ่งที่พระพุทธเจ้าท้อใจว่าจะอธิบายให้กับคนเขารู้ได้อย่างไร เขารู้ได้อย่างนี้ มันเป็นอย่างนี้.. เหรียญมันมีสองด้านหมด ทุกอย่างมีดีมีชั่วในตัวมันเอง แล้วเวลาทำไปใครจะประคองให้มันเข้าสู่ทางที่ถูกต้องๆ ประคองให้มันถูกต้องตลอดไป ถ้าบิดพลิ้วหน่อยเดียวมันออกไปสู่โลก ออกไปสู่สัญชาตญาณ ออกไปสู่สามัญสำนึกของเราทันทีเลย แล้วสามัญสำนึกมันมีอยู่แล้ว แต่ธรรมะที่เราสร้างขึ้นมา..

เราสร้างนะ เวลาใครมาถามเรื่องปฏิบัติเราบอก “มรรคสร้างไม่ได้” แต่เราสร้าง! เราสร้างคือเราฝึกฝน เราฝึกฝนขึ้นมา เราประคองขึ้นมา จนถึงที่สุดแล้วมันจะเป็นของ

มันเอง เวลามันสมุจเฉทปหาน มันจะเป็นมัชฌิมา คือมันจะรวมตัวกัน มีตัวตนไม่ได้ มีเราไม่ได้ เราสร้างไม่ได้ เราเข้าไปเกี่ยวข้องไม่ได้

เหมือนเครื่องยนต์ เวลาเครื่องยนต์ติดนี่เอามือเข้าไปได้ไหม เอามือเข้าไปก็แหลกหมดสิ เวลาเครื่องยนต์มันติดอยู่ใครเอามือเข้าไปได้บ้าง เข้าไปไม่ได้หรอกเพราะเครื่องยนต์มันทำงานอยู่ มรรคญาณที่มันทำงานอยู่เราเข้าไปไม่ได้หรอก มันจะเป็นมัชฌิมาปฏิปทา เป็นความสมดุลของมัน พอมันเป็นความสมดุลของมัน เห็นไหม นี่ไม่มีตัวตน ไม่มีสิ่งใด แล้วมันจะทำลายของมัน นี่มรรคญาณ! มรรคญาณที่เวลามันชำระกิเลสเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไปไง

นี้พูดถึงว่าเขาให้เราให้ความเห็นไง ความเห็นว่า..

ถาม : ๑. การทำความสงบด้วยวิธีนี้ ถ้าได้ความสงบของใจที่ความรู้สึกใกล้เคียงกัน แต่ถ้าบริกรรมพุทโธ พุทโธจิตจะระลึกถึงพระพุทธเจ้า ซึ่งน่าจะมีข้อแตกต่างกับคำบริกรรมที่เราให้ความรู้ความหมาย ผมสงสัยว่าผลลัพธ์ระยะยาวจะต่างกับที่บริกรรมพุทโธหรือไม่อย่างไรครับ

หลวงพ่อ : ผลลัพธ์ระยะยาวก็พูดให้ฟังนี่ คือมิจฉากับสัมมา ถ้าเป็นสมาธิก็เป็นมิจฉาสมาธิ แบบที่เขาได้สมาธิแล้ว เขาเอาไปทำคุณไสยฯ กัน เขาเอาไปทำมนต์ดำกัน มนต์ดำคุณไสยฯ ต่างๆ นี่นะ ถ้าสมาธิเขาเข้มแข็งนะ เข้มข้นนะ ผลของเขาจะเข้มข้นมาก สังเกตได้เวลาเขาทำคุณไสยฯ กัน บางคนจะรุนแรง บางคนจะเล็กน้อย บางคนจะไม่ได้ผลเลย เพราะเกิดจากสมาธิเขานี่แหละ จากสมาธิของคนทำ จากหมอที่ทำมา

ฉะนั้นเรื่องอย่างนี้มันเป็นเรื่องไสยศาสตร์ มันมีของมันอยู่แล้ว ฉะนั้นสิ่งนี้เขาเรียกว่ามนต์ดำ สิ่งนี้เป็นมิจฉา คำว่ามนต์ดำมิจฉาเพราะอะไร เพราะมันทำลายชีวิตคน มันทำลายให้คนแตกแยกกัน.. มันทำลายไง มันไม่ใช่การสร้างสรรค์ แต่ถ้าเป็นสัมมาสมาธิเป็นการสร้างสรรค์ เป็นการสร้างสรรค์ให้เรามีความสงบระงับ เรามีความสุข เรามีความสงบระงับ แล้วเราเห็นมนุษย์ด้วยกันควรจะมีความสุข เราแผ่เมตตา

ถ้าสัมมาสมาธิเป็นสมาธิที่สร้างสรรค์ ที่เป็นประโยชน์ มิจฉาสมาธิเป็นสมาธิที่ทำลายตัวเองก่อน ทำลายโอกาสไง ทำลายว่าได้สมาธิแล้วควรจะได้ประโยชน์ ได้ปัญญา ได้ให้จิตนี้พัฒนาขึ้นไป มันกลับไปทำความเป็นบาปเป็นกรรม เป็นอกุศลให้กับจิตของ

ตัวเอง เห็นไหม เป็นสมาธิที่ไม่สร้างสรรค์ เป็นมิจฉาสมาธิ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันต้องมีศีล สมาธิ ปัญญาในตามที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้

ถ้าเราระลึกพุทโธ พุทโธนี่เราก็ระลึกถึงพระพุทธเจ้า ระลึกถึงศาสดาของเรา ถ้าเรามีศีล ศีลเราก็เป็นศีลธรรม นี่เรามีศีลเราก็มีธรรม ถ้ามันจะทำได้ยาก ทำได้ยากดูสิอาหารทางโลกที่รสชาติเข้มข้นทุกคนก็อยากกิน แต่อาหารที่จืด เห็นไหม ดูสิธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเปรียบว่า “เหมือนน้ำฝน จืดสนิท” ให้ผลกับร่างกาย ให้คุณสมบัติ ให้ความดีกับร่างกายทั้งนั้นเลย แต่โลกไม่ชอบกัน

นี่ก็เหมือนกัน โลกุตตรปัญญาจะไปชำระกิเลส นี่กิเลสมันมีความคิดอย่างไร แล้วปัญญามีแค่ไหนจะมาชำระตัวมันเอง อันนี้มันถึงเป็นประโยชน์กับเรา

ถาม : ๒. ความสงบที่ได้จากวิธีนี้รู้สึกว่าจะลงไม่ลึก แต่เหมือนกับลงไปแป๊บเดียวแล้วก็ดีดกลับออกมา วนเข้าออกหลายรอบ แต่ตอนที่ลงไปลึกๆ นั้น ความคิดต่างๆ ก็เหมือนถูกดูดไปด้วย ต่างจากที่เคยฝึกอัปปนาสมาธิ

หลวงพ่อ : เห็นไหม ต่าง! นี้แสดงว่าตัวเองก็มีเชาว์ปัญญาพอสมควรเนาะ มันดูดลงไป มันเป็นอย่างไรไปนี่มันมืดดำ มนต์ดำกับมนต์ขาว นี่สัมมาสมาธิคือเรายืนในที่สว่าง เรายืนในที่โล่งแจ้งให้ทุกอย่างตรวจสอบได้ เพราะเราต้องการความสะอาดบริสุทธิ์ แต่ไปยืนในที่มืด ที่ๆ แบบว่ามันดูดลงไปในความมืดแล้วมันไม่เกิดปัญญา แต่ถ้าเราลงสมาธิ แม้แต่ลงสมาธิสัมมาสมาธินะ ถ้าเราไม่ฝึกนะปัญญายังเกิดไม่ได้เลย แต่นี้เขาบอกว่าถ้าจิตมันสงบแล้วยังมีความคิดสอดแทรกขึ้นมา มันเป็นการบอกว่ามันเป็นช่องทางที่ทำได้ เพียงแต่ว่าคนนั้นทำเป็นหรือไม่เป็น

ถ้าทำเป็น เห็นไหม เราฝึก.. สมาธิทำให้เกิดปัญญาเองไม่ได้ แต่สมาธิเป็นฐานกรรมฐาน ฐานที่ว่าจะให้ออกใช้ปัญญา ออกฝึกปัญญา ถ้าออกฝึกปัญญามันก็จะชำระกิเลสเข้ามาเป็นชั้นเป็นตอน เป็นชั้นเป็นตอนเข้ามา มันเริ่มปล่อยวางๆ เป็นตทังคปหานนะ เวลาเราปล่อยวาง ดูสิเราทำความสะอาดโต๊ะอาหาร เราเช็ดโต๊ะอาหารเราสะอาดหมดเลย สะอาดหมดเลยนี่ตทังคปหาน

เราเก็บล้างทำความสะอาดหมดเลย เดี๋ยวเราก็มีมื้อต่อไป เราก็ทำความสะอาดหมดเลย ทำความสะอาดหมดเลย เห็นไหม ตทังคปหานบ่อยๆ ครั้งเข้า จนวันไหนนะ

บอกว่า เออ.. ไม่กินแล้วล่ะ โต๊ะอาหารนี้ก็ยกทิ้งแล้ว ทุกอย่างเก็บหมด จบ นั่นคือสมุจเฉทปหาน

ฉะนั้นขยันหมั่นเพียรเข้าไป ทำต่อไปเข้าไปมันจะรู้ผลของมัน ผลของมันเกิดจากสัมมาสมาธิ แต่คำว่าสัมมาสมาธิกับมิจฉาสมาธิ มันก็อยู่ใกล้เคียงกัน ถ้าอยู่ใกล้เคียงกันนะ เหรียญมีสองด้าน สมาธิคือสมาธิ ถึงบอกว่าไม่มีศีลทำสมาธิได้ไหม.. ได้ แม้แต่มหาโจรเขาจะวางแผนปล้น เขาใช้สมาธิเขาเข้มข้นนะ เพราะเขาวางแผนลึกซึ้งจนเราคิดไม่ถึงเลย

คนที่วางแผนลึกซึ้งขนาดนั้นต้องใช้สมาธิไหม แต่เขาใช้สมาธิไปทางที่สร้างอกุศลให้เขา แต่ถ้าผู้ที่บริหารจัดการ ผู้บริหารประเทศชาติ เวลาจะวางโครงการเขาต้องใช้สมาธิไหม เขาต้องใช้สมาธิ ถ้ามีสมาธินะเขาจะคิดปลอดโปร่งมาก โครงการต่างๆ จะคิดได้ดีมาก นั่นล่ะสัมมาสมาธิจะให้ประโยชน์กับจิตดวงนั้น

นี่มันถึงว่าสมาธิเหมือนเหรียญมีสองด้าน มิจฉาสมาธิกับสัมมาสมาธิ.. ถ้ามีสติหลวงตาใช้คำว่า “ถ้ามีสติ” เห็นไหม ต้องมีสติ.. มีสติแล้วมิจฉาสมาธิมีไหม มิจฉาสมาธิก็ใช้สติ แต่สติเขาเลินเล่อ คำว่าเลินเล่อมันจะไหลไปตามอารมณ์ความรู้สึกไง แต่เขาต้องมีสติเหมือนกัน แต่สติของเขามันไม่เหมือนกัน

มิจฉาสติ สัมมาสติ.. ถ้ามิจฉาก็มีสติเหมือนกัน แล้วสัมมามันเป็นอย่างไร เพราะว่าทุกอย่างมีมิจฉามีสัมมาหมด สติถ้าเป็นสัมมา เห็นไหม มันระลึกรู้ชัดเจน มันมีรู้ตัวรู้ตนของเราอยู่ ฉะนั้นว่ามันใกล้เคียงกัน ถ้ามีสติมีปัญญามันถึงจะดึงมา ดึงมาให้ถูกต้อง

ฉะนั้นการประพฤติปฏิบัติเราต้องมีครูมีอาจารย์คอยชี้ คอยแนะ คอยบอก ไม่อย่างนั้นเราจะเข้าข้างตัวเอง แล้วเราแยกถูกแยกผิดยังไม่เป็น เหมือนไฟแต่เราไม่รู้ว่าไฟ เราจับไปนี่มือเราพองหมดเลย เด็กๆ ยังไม่รู้ว่าไฟ มันจับปั๊บพองหมดแหละ ผู้ใหญ่เขารู้ก่อนแล้ว

จิตไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น มันอยากลอง มันอยากลองอยากจับ ยิ่งไฟอู้ฮู.. ยิ่งสนุกใหญ่เลย นี่พอจับไปแล้วนะ มันเสื่อมหมดแล้วนะก็มาทุกข์มาร้อนไง แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์

คอยบอก ถ้าประสบการณ์ของจิต จิตมันรู้ถูกรู้ผิดแล้วมันจะแก้ไขของมันจนเข้าสู่ความถูกต้องได้

ฉะนั้นคำถามว่า “สอบถามเรื่องสมาธิแบบฤาษี” ไปทำมาแล้วก็คือจบ แต่นี้เขาบอกว่าไม่ได้ตั้งใจไปปฏิบัติ เพียงแต่เป็นเรื่องของหน้าที่การงาน ฉะนั้นเพียงแต่ไปประสบการณ์มาแล้ว ตัวเองคิดไม่ตกไงถึงจะต้องมาเดือดร้อนพระสงบนี้ด้วยไง พระสงบก็ตอบโจทย์แล้วเนาะ เอวัง

©2011 www.sa-ngob.com